

Cerkev je bila do l.1785 podružnica župnije Pilštanj in kot tako jo omenja strassburšk~~o~~ vizit. poročilo iz l.1545 kot " zu vnser L.frauen zum Gschiess
Cerkve ima raven strop, pravokotna okna in je bila šele v novejši dobi res-
tavrirana, ko so odstranili oba njena str. oltarja.

Iz ~~1545~~^{mlajše} dobe je naslednje poročilo. Iz l.1586 - " Wie es von wegen St.
Philippi kirchen Peillensteiner Pfar Mautgelt geschaffen, werden E.F.G.
hiebei ans der Herrn Gusteschiz schreiben vernemen. Um den Herrn Thatten-
pakh, weil er die Zechleut gezwungen ihm das Geld zu geben, vornehmen zu
können, folgt die Quittung des Thattenpakh mit(gornjegrajski arhiv.)
Iz l.1651: Eccl. S.Philippihabet tria altaria consecrata. Inortitia
de medio ecclesiae tolli dua Radkai(lastnica Wierstein) pretendit advoca-
tiam hujus ecclesiae.....(str.526)

Ign.Orožen: Das Dekanat Drachenburg, l.1887, str.525-526.

SELO PRI OLIMJU

Filiala, posvečena sv. Filipu in Jakobu, l. 1545. Ulf zum Gschiess.

Pravilno orientirana cerkev stoji na griču v n.v. ca 250 m.

Viri in literatura: Parna kronika ; Ign. Orožen: Bistum und Diözese Lavant
VI, Dekanat Drachenburg, Maribor 1887.

Cerkev sestavljajo: prizmatičen zvonik, pravokotna ladja, zapad ožji, to-
enako visok, usločeno zaključeni prezbiterij in na jugu mu prizidana pri-
lična zakristija. Gradnja je kamenita, onetana. Strehe enotna, strešasto
pultasta, opečna; zvonikova čebulasto laternasta, pločevinasta in lesena.

Zunanjščina: je brez vsakega zidca in konkavnim napuščem. Zvonik poživljajo plitve lizene in 2 pasova, zaključuje pa profiliran fabion, ki se nad urnimi kazališči polkrožno boči. V fasadi ima klasicističen pazduhast pp portal z letnico 1826. V vseh 3 stenah ima pp linice in končno ppu zvonosve line z leseno balustrado. Ladja ima v severni steni pp okno, v južni steni pp okno v ušesastem okvirju, okrašenim s kapljami. Prezbitერიj ima v južni steni enak okno kot ladja, le da je malce zakrito od zakristije, v severni tudi pp okno ter sled zazidanega preprostega pp portala. Zakristija ima v zapadni steni pp portal in pp podstrešno lino, v južni pp okno in 3 lizehe, v vzhodni pa pp okno.

Notranjščina: Zvonica ima kamenit tlak, banjo s parom sosvodnic ter širok pp prehod v ladjo. V desni steni ima vzdano ploščo, ki pravi da so nove zvonove posvetili 5. 5. 1929. Zidana pevska empora počiva na 2 slopih in 2 kapah, vso levo stran pa zavzema njeno stopnišče. Ladjo členita 2 paralelne oprogama, pokriva je obešena kupola, prostor nad korom pa prečna kapa. Slavolok je zelo širok, potlačeno ppk. Prezbitერიj pokriva kupola, poslikana s freskami, izvedenimi v baročni kompozicijski tradiciji (obsega 4 priore + Urban blagoslavljaja grozdje, Aleš pod stopnicami, Peter na stolu s ključi v rokah, Jezus z 2 popotnikoma, na stenah pa sta upodobljena Matija in Simon). XX Freske so iz 1. pol. 19. stol. Na levo je vidna sled zazidanega portala kot ppu niša, na desno pa vodi pp portal v zakristijo, ki ima kamenit tlak in banjo z 2 parma sosvodnic.

Oprava: Glavni oltar, izdelan v baročni tradiciji, je iz l. 1862. Projektiral ga je T. Fantoni, izdelal pa mizar Matija Grobelšek. Ima kipa Maritna, Petra, Pavla, Antona Puščavnika in v sredi ppk opl sliko Filipa in Jakoba, izdelano na Dunaju, ki je povprečno delo iz tega časa. Orglje so čedno baročno delo,

okrašeno z akantom, ušesi in volutastima kriloma. Letnica 1881 v kartuši na temenu srednjega dela pomeni leto njih popravila.

Oprema: Na severni ladjini steni visi nekak nastavek z ovitim parom stebrov in polstebrov ter kipom KM na luni. Med tem ko je nastavek iz prejšnjega stoletja, je kip starejši ter po vsem sodeč preprostejše delo 17. stol. Lepa je rokokojška kadilnica in že skoraj klasicistična monštranca. Ostalo je bp.

Zvonik: Zvon je iz l. 1929.

Podstrešje: Oboki so opečni. Zakristija je prizidek, ker je prezbitერიj proti njej ometan. Zvonik je na^u podstrešju neometan.

Résume: Od prejšnje cerkve, ki se omenja l. 1545, 1586 in 1651, (takrat je imela 3 oltarje) je ohranjena ladja, zvonik in prezbitერიj sta dozidka iz leta 1826, zakristija pa je iz konca 19. stol. Prezbitერიj je l. 1862 poslikal T. Fantoni. Ladjo, ki je imela preje tabulant, so obokali l. 1889, ko so povečali tudi emporo. Delo je izvedel mojster Daniel Madile iz Rogaške Slatine.

Okolica: Pri cerkvi so ssevršili letno 4 veliki in zelo obiskani živinski sejmi, ki so bili privilegirani in so se začeli l. 1846.

Konservatorske opombe: Cerkev je v redu vzdrževana.

Ostalo: V Virštanju je večja neogotska kapela z zašiljenimi loki, ki ima v notranjščini kip Marije, v čelni vdolbini pa Jurija. Vse skupaj je ljudsko

delo iz 2.pol. 19. stol.

Banovina v Virštanju je večje pritlično kmečko poslopje, 7 x 3 osno, s predzidkom na 2 slopih proti zapadu, z lepim ppk portalom v pp okviru z letnico 1831 ter okni, opremljenimi s policami in profiliranimi karnisami. Gospodarsko poslopje ima nadstropna slopašte arkade.

Kapele v okolici so bp.

Opombe: Dobro Virštanj, Felber ali Vierstal se prvič omenja l. 1578. kot last Antona Gerezija, 1582 njegove vdove Doroteje, nato Ruepa von Pfeilberg, po 1609 Ambstätten, Ratkay in od 1677 olimskega samostana. Pred vojno so ga posedovali Kopači.

J. Curk: Celjska topografija (Šentjur), rkp. str.90, 90, zapiski 1960.